

בבא מציעא ו

עניין: היסוד העצום של התומים

דהשולחן ערוך והרמ"א נכתבו ברוח הקודש

תקפו כהן (לבעל הש"ך) סי' קכג

ודע דבפלוגתא דרבוותא היכא דמצי למימר קים לי, היינו אפי' הוא מיעוט הפוסקים יכול לומר קים לי כהמיעוט ולא כהרוב ומהני תפיסתו, כן פשוט בדברי האחרונים בכמה דוכתי, והוציאו כן מהא דקי"ל

דין בפלוגתא דרבוותא אפי' מיעוט נגד רבים יכול לומר קים לי ומהני אי תפס לומר קים לי כהמיעוט

תקפו כהן (לבעל הש"ך) סי' קכד

ואני איני יודע להכריע בדין זה, רק נ"ל לפי ראות עיני הדיינים שאם הפוסקים החולקים הם הרבה מאד יכול להיות שאפילו ארבע יהיו נקראים יחידים כנגדם, וכן אם אינם הרבה כל כך יכול להיות שאפילו שנים יהיו נקראים מועטים, או אפי' אחד היכא דליכא רובא דמנכר דפליגי עלייהו.

מתי נקראו יחידים ומתי נקראו מועטים תלוי בראות עיני הדיין

תומים על קיצור תקפו כהן

סי' קכג-קכד

יטעון קים ליה ומ"ו תורתנו הפקד, ולכן לר"ך ישו"ב רב. ובפרט דין שזכר בש"ע והמחבר והרמ"א השמיטו דעת החולק, קבלה זידי וכן ראיתי מדיינים מומחים וכן דן אני וזא מצלי לטעון קים ליה כדעת החולק, כיון שהרב ז"ל ורמ"א שמו זכרונו אחרי הדלת אין לחוש לו וקיימו וקבלו חכמי הדור לשמור ולעשות ככל האומר במטבע הקצר ש"ע והגהת רמ"א. ולדעתי אין ספק כי הכל נכתב מיד ה' השכיל על ידם כי קושיות רבות שהקשו עליהם אחרונים ותירצו בדרכי חריף ועמוק וכמו כן כללו במתק וקולר לשונם דינים הרבה, ולאין ספק שלא כוונו להכלל כי אין היה אפשר לרב המלאכה מלאכת שמים שהיה עליהם, ומי הוא הגבר שיעשה חיבור על כל המורה לקוח מכל דברי הראשונים ואחרונים ולא יכבד עליהם מלאכה מלאכת שמים, רק רוח ה' נוססה בקרבם להיות לשונם מכוון להלכה בלי כוונת הכותב וחספן ה' צידם הללית. ולכן ח"ו לומר קים ליה נגד הכרעת המחבר ורמ"א. וזכרוני צמות חמי זקני הרב המופלא לדיק וישר כמהור"ר מיכל ז"ל שפירא והוא קודם מותו נתן כל עזובו במתנת ש"מ, ובמותו זא עליו ח"כ [חילוף כתב] מסך מקוים והיה זו סכסוכים רבים, וביקש חמי הרב הגאון מהור"ר יצחק שפירא נרו בנו לטעון קים ליה כהראב"ד וסייעתו דמלוה ע"פ אינו גובה ממתנת ש"מ כי בלא"ה לא חשב שח"כ הוא אמת, והיו חכמי דור גדולי ישראל יושבין על דין ההוא, ואף כי הייתי פסול ממתנת קורבה, מ"מ נשאו ונתנו עמי והסכימו יחד הואיל ודין זה אין לו זכר בח"מ בש"ע וברמ"א מצלי תת מקום לטעון קים ליה ופסקו לשלם עד פרוטה אחרונה, וכן ראוי להורות בלי פקפוק, וכן מלאתי בתשובת חות יאיר דף רס"ג ע"ב דלא מני לטעון קים ליה נגד הפשט הש"ע והרמ"א ע"ש.

רבי צדוק הכהן מחשבות חרוץ ריש אות ג'

באמונה פשוטה דמלא כל הארץ כבודו (ישעיהו ו, ג) ואין עוד מלבדו (דברים ד, לה), ושהש"י עומד עליו וצופה על כל מחשבותיו ואפילו הרהור קל אין נעלם. ויעמיק באמונה זו כפי כחו, עד שיפול על ידי זה פחד הש"י ובושתו ממנו, ככתוב בהג"ה דריש שלחן ערוך אורח חיים¹⁵ ובכתב מיד ה' עליו השכיל בחבור השלחן ערוך והגהותיו, שנתקבל בכל ישראל לספר פסק בדורותינו בכל משפטי התורה והנהגת אדם על פי התורה, ודאי לא באו דבריהם במקרה, והש"י שלח את רוחו עליהם להיות כל דבריהם מכוונים גם מה שלא כיונו הם, כי לא יעזוב ה' את חסידיו, ובענין חיבור כזה הנתקבל בכלל ישראל. וכבר העיר מזה באורים ותומים בקיצור תקפו כהן¹⁶ והוא אמת וצדק בלתי ספק, כי כל דבריהם מכוונים ברוח

הקודש, שהוא כח החכמים דעדיפי מנביאי כמו שאמרו בבבא בתרא י"ב א' עיין שם ברמב"ן.¹⁷ ופתיחת השלחן ערוך יתגבר כארי כו', והג"ה שויתי ה' וכו', ודאי זהו השער לה', אשר כל הנכנסים לעבודת הש"י יפתחו בהשתדלות זה. להתגבר לעבודת הש"י כגבורת הארי, שהוא תכלית הגבורה הגופנית, דליש גבור בבהמה (משלי ל, ל) שהוא הגבורה הבהמית והגופנית. ועיקר שימוש הגבורה שנברא בעולם הוא להתגבר על יצרו וכמו שאמרו איהו גבור (הכובש את יצרו, אבות ד, א), ונודע מה שאמרו בזהר כמה פעמים אורייתא מסטרא דגבורה נפקת, דזה כל התורה צריך להשתמש בגבורה, וכמו שנאמר גבורי כח עושי דברו (תהלים קג, כ).